

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 5. aprila 2016*

„Predhodno odločanje — Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah — Okvirni sklep 2002/584/PNZ — Evropski nalog za prijetje — Razlogi za zavrnitev izvršitve — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Člen 4 — Prepoved nečloveškega ali ponižujočega ravnanja — Razmere v zaporu v odreditveni državi članici“

V združenih zadevah C-404/15 in C-659/15 PPU,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu, Nemčija) z odločbama z dne 23. julija in 8. decembra 2015, ki sta prispeli na Sodišče 24. julija in 9. decembra 2015, v postopkih za izvršitev evropskih nalogov za prijetje, ki so bili izdani za

Pála Aranyosija (C-404/15),

Roberta Căldăraruja (C-659/15 PPU)

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Tizzano, podpredsednik, L. Bay Larsen, T. von Danwitz in D. Šváby, predsedniki senatov, A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, M. Safjan (poročevalec), sodniki, M. Berger, A. Prechal, sodnici, E. Jarašiūnas, M. Vilaras in E. Regan, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. februarja 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za P. Aranyosija R. Chekerov, odvetnica,
- za R. Căldăraruja J. van Lengerich, odvetnik,
- za Generalstaatsanwaltschaft Bremen M. Glasbrenner, Oberstaatsanwalt,
- za nemško vlado T. Henze, M. Hellmann in J. Kemper, agenti,
- za češko vlado M. Smolek in J. Vlácil, agenta,
- za Irsko E. Creedon, L. Williams, G. Mullan in A. Joyce, agenti,

* Jezik postopka: nemščina.

- za špansko vlado M. A. Sampol Pucurull, agent,
- za francosko vlado F.-X. Bréchet, D. Colas in G. de Bergues, agenti,
- za litovsko vlado D. Kriaučiūnas in J. Nasutavičienė, agenta,
- za madžarsko vlado M. Fehér, G. Koós in M. Bóra, agenti,
- za nizozemsko vlado M. Bulterman in J. Langer, agenta,
- za avstrijsko vlado G. Eberhard, agent,
- za romunsko vlado R. Radu in M. Bejenar, agenta,
- za vlado Združenega kraljestva V. Kaye, agentka, skupaj z J. Holmesom, barrister,
- za Evropsko komisijo W. Bogensberger in R. Troosters, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 3. marca 2016

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago členov 1(3), 5 in 6(1) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL L 81, str. 24, v nadaljevanju: Okvirni sklep).
- 2 Ta predloga sta bila predložena v okviru izvršitve evropskih nalogov za prijetje v Nemčiji, pri čemer je dva izdal preiskovalni sodnik pri Miskolci járásbíróság (okrožno sodišče v Miskolcu, Madžarska) 4. novembra in 31. decembra 2014 proti P. Aranyosiju, enega pa Judecătoria Făgăraş (sodišče prve stopnje v Fagarasu, Romunija) 29. oktobra 2015 proti R. Căldăraruju.

Pravni okvir

EKČP

- 3 Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisana 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), v členu 3 z naslovom „Prepoved mučenja“ določa:

„Nikogar se ne sme mučiti ali nečloveško in ponižujoče z njim ravnati ali ga kaznovati.“

- 4 Člen 15 EKČP, naslovljen „Derogacija v primeru izrednega stanja“, določa:

„1. Med vojno ali ob kaki drugi splošni nevarnosti, ki ogroža življenje naroda, sme vsaka visoka pogodbeno stranka sprejeti ukrepe, s katerimi razveljavi svoje obveznosti iz te Konvencije v strogo omejenem obsegu, ki ga terjajo kritične razmere, ob pogoju, da ti ukrepi niso v nasprotju z njenimi drugimi obveznostmi po mednarodnem pravu.

2. Na podlagi te določbe ni mogoče razveljaviti [...] 3. [...] člena.

[...]“

- 5 Člen 46 EKČP, naslovljen „Zavezujoča narava in izvrševanje sodb“, v odstavku 2 določa:

„Končna sodba [Evropskega] [s]odišča [za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP)] se pošlje Odboru ministrov, ki nadzoruje njeno izvršitev.“

Pravo Unije

Listina

- 6 Člen 1 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), naslovljen „Človekovo dostojanstvo“, določa:

„Človekovo dostojanstvo je nedotakljivo. Treba ga je spoštovati in varovati.“

- 7 Člen 4 Listine, naslovljen „Prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja“, določa:

„Nihče ne sme biti podvržen mučenju ali nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.“

- 8 Pojasnila k Listini o temeljnih pravicah (UL 2007, C 303, str. 17, v nadaljevanju: Pojasnila k Listini) natančneje določajo, da „[je] [p]ravica v členu 4 [...] pravica, zagotovljena s 3. členom EKČP, ki ima enako besedilo [...] Zato ima na podlagi člena 52(3) Listine člen 4 enak pomen in področje uporabe kot 3. člen EKČP.“

- 9 Člen 6 Listine, naslovljen „Pravica do svobode in varnosti“, določa:

„Vsakdo ima pravico do svobode in varnosti.“

- 10 Člen 48 Listine, naslovljen „Domneva nedolžnosti in pravica do obrambe“, v odstavku 1 določa:

„Obdolženec velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni dokazana v skladu z zakonom.“

- 11 Člen 51 Listine, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Določbe te listine se uporabljajo za institucije, organe, urade in agencije Unije ob spoštovanju načela subsidiarnosti, za države članice pa samo, ko izvajajo pravo Unije. [...]“

- 12 Člen 52 Listine, naslovljen „Obseg pravic in načel ter njihova razlaga“, v odstavku 1 določa:

„Kakršno koli omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava ta listina, mora biti predpisano z zakonom in spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin. Ob upoštevanju načela sorazmernosti so omejitve dovoljene samo, če so potrebne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če so potrebne zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih.“

Okvirni sklep

13 V uvodnih izjavah od 5 do 8, 10 in 12 Okvirnega sklepa je navedeno:

- „(5) [...] uvedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni omogoča, da se odpravijo sedaj zapleteni in zamudni postopki izročitve. [...]
- (6) Evropski nalog za prijetje, kot ga predvideva ta okvirni sklep, je na področju kazenskega prava prvi konkretni ukrep izvajanja načela medsebojnega priznavanja, o katerem je Evropski svet navedel, da je ‚temeljni kamen‘ pravosodnega sodelovanja.
- (7) Ker cilja o nadomestitvi sistema večstranske izročitve oseb, ki se je oblikoval na podlagi Evropske konvencije o izročitvi z 13. decembra 1957, ni mogoče zadostno uresničiti z enostranskim delovanjem držav članic in ga je torej, zaradi njegovega obsega in učinkov, lažje uresničiti na ravni Unije, lahko Svet sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 2 [EU] in člena 5 [ES]. V skladu z načelom proporcionalnosti, kakor je predstavljeno v slednjem členu, ta okvirni sklep ne presega okvirov tega, kar je potrebno za uresničitev tega cilja.
- (8) Odločitve o izvršitvi evropskega naloga za prijetje morajo biti pod zadostnim nadzorom, kar pomeni, da bo pravosodni organ države članice, kjer bodo zahtevano osebo prijeli, moral odločiti o njeni predaji.

[...]

- (10) Mehanizem evropskega naloga za prijetje temelji na visoki stopnji zaupanja med državami članicami. Njegovo izvajanje se lahko zaustavi samo v primeru resnih in nenehnih kršitev načel iz člena 6(1) [EU, po spremembi postal člen 2 PEU] ene od držav članic, ki jih ugotovi Svet na podlagi člena 7(1) [EU, po spremembi postal člen 7(2) PEU] s posledicami, navedenimi v členu 7(2) te pogodbe.

[...]

- (12) Ta okvirni sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava člen 6 [EU] in jih izraža Listina [...], zlasti Poglavlje VI. Nič v tem okvirnem sklepu se ne sme razlagati kot prepoved zavrnitve predaje osebe, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, kadar obstaja razlog za prepričanje, da je na podlagi objektivnih elementov bil nalog izdan z namenom kazenskega pregona in kaznovanja osebe na podlagi njenega spola, rase, vere, etničnega izvora, državljanstva, jezika, političnega prepričanja ali spolne usmerjenosti, ali da bo oseba zaradi katerega od teh razlogov v slabšem položaju.

[...]“

14 Člen 1 Okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev evropskega naloga za prijetje in obveznost njegove izvršitve“, določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapor ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

3. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [EU].“

15 Členi 3, 4 in 4a Okvirnega sklepa urejajo razloge za obvezno neizvršitev oziroma razloge za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje.

16 Člen 5 Okvirnega sklepa, naslovljen „Jamstva, ki jih mora dati odreditvena država članica v nekaterih primerih“, določa:

„Za izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki jo izvede izvršitveni pravosodni organ, lahko po zakonu izvršitvene države članice veljajo naslednji pogoji [velja eden od naslednjih pogojev]:

[...]

2. če je dejanje, za katerega je bil izstavljen evropski nalog za prijetje, kaznivo z dosmrtno zaporno kaznijo ali doživljenjskim ukrepom, vezanim na odvzem prostosti, se omenjeni nalog za prijetje lahko izvrši pod pogojem, da pravni sistem odreditvene države članice vsebuje določbe o reviziji izrečene kazni ali ukrepa na zahtevo ali najpozneje po dvajsetih letih, ali o ukrepu pomilostitve, za katero lahko oseba po zakonodaji ali praksi odreditvene države članice upravičeno zaprosi, da bi se taka kazen ali ukrep ne izvršil;

3. kadar je oseba, ki je predmet evropskega naloga za prijetje z namenom uvedbe kazenskega postopka, državljan ali prebivalec izvršitvene države članice, se jo lahko preda pod pogojem, da se oseba po obravnavi vrne izvršitveni državi članici, da bi v njej prestajala zaporno kazen ali ukrep, vezan na odvzem prostosti, na katerega jo je obsodila odreditvena država članica.“

17 Člen 6 Okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev pristojnih pravosodnih organov“, določa:

„1. Odreditveni pravosodni organ je pravosodni organ odreditvene države članice, ki je po pravu te države pristojen za odreditev evropskega naloga za prijetje.

2. Izvršitveni pravosodni organ je pravosodni organ izvršitvene države članice, ki je po pravu te države pristojen za izvršitev evropskega naloga za prijetje.

3. Vsaka država članica obvesti Generalni sekretariat Sveta, kateri sodni organ je pristojen po njenem pravu.“

18 Člen 7 Okvirnega sklepa, naslovljen „Udeležba centralnih organov“, določa:

„1. Vsaka država članica lahko imenuje centralni organ ali, kadar tako določa njen pravni sistem, več centralnih organov za pomoč pristojnim pravosodnim organom.

2. Država članica lahko, kadar je to potrebno zaradi notranje organiziranosti njenega pravosodnega sistema, sklene, da bo(do) njen(i) centralni organ(i) odgovorni za administrativno pošiljanje in prejemanje evropskih nalogov za prijetje in za vso s tem povezano uradno korespondenco.

Država članica, ki želi izkoristiti možnosti iz tega člena, pošlje Generalnemu sekretariatu Sveta podatke o imenovanem centralnem organu ali organih. Te navedbe so zavezujoče za vse organe odreditvene države članice.“

19 Člen 12 Okvirnega sklepa, naslovljen „Pridržanje osebe v priporu“, določa:

„Kadar je oseba prijeta na podlagi evropskega naloga za prijetje, izvršitveni pravosodni organ v skladu z zakonodajo izvršitvene države članice odloči, ali bo oseba ostala v priporu. Oseba je lahko kadarkoli začasno izpuščena na prostost v skladu z notranjim pravom izvršitvene države članice, pod pogojem, da pristojni organ te države z vsemi potrebnimi ukrepi osebi prepreči pobeg.“

20 Člen 15 Okvirnega sklepa, naslovljen „Odločitev o predaji“, določa:

„1. Izvršitveni pravosodni organ odloči, v časovnih rokih in pod pogoji, opredeljenimi v tem okvirnem sklepu, ali bo predal prijeto osebo.

2. Če izvršitveni pravosodni organ ugotovi, da podatki, ki mu jih je poslala odreditvena država članica, ne zadostujejo za odločitev o predaji, zahteva, da se mu nujno pošljejo potrebne dodatne informacije, zlasti v zvezi s členi 3 do 5 in členom 8, in lahko določi rok za njihovo sprejetje, pri tem pa mora upoštevati časovne roke[,] določen[e] v členu 17.

3. Odreditveni pravosodni organ lahko izvršitvenemu pravosodnemu organu kadarkoli pošlje kakršenkoli dodaten koristen podatek.“

21 Člen 17 Okvirnega sklepa, naslovljen „Časovni roki in postopki pri odločitvi o izvršitvi evropskega naloga za prijetje“, določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je treba obravnavati in izvršiti kot nujno zadevo.

2. V primeru, ko zahtevana oseba soglaša s predajo, mora biti končna odločitev o izvršitvi evropskega naloga za prijetje sprejeta v 10 dneh po soglasju.

3. V drugih primerih mora biti končna odločitev o izvršitvi evropskega naloga za prijetje sprejeta v 60 dneh po prijettu zahtevane osebe.

4. Kadar se v posebnih primerih evropski nalog za prijetje ne more izvršiti v časovnih rokih iz odstavkov 2 in 3, izvršitveni pravosodni organ o tem nemudoma obvesti odreditveni pravosodni organ in pojasni razloge za zamudo. V takem primeru se časovni rok lahko podaljša za dodatnih 30 dni.

5. Dokler izvršitveni pravosodni organ ne sprejme dokončne odločitve o evropskem nalogu za prijetje, mora zagotoviti, da ostanejo izpolnjeni materialni pogoji, potrebni za dejansko predajo osebe.

[...]

7. Kadar v posebnih okoliščinah država članica ne more upoštevati časovnih rokov iz tega člena, o tem obvesti Eurojust in navede razloge za zamudo. Poleg tega država članica, ki s strani druge države članice doživlja ponavljajoče se zamude pri izvrševanju evropskega naloga za prijetje, o tem obvesti Svet, da bi se izvajanje te[ga] okvirne[ga] odločbe [sklepa] ocenilo na ravni držav članic.“

22 Člen 23 Okvirnega sklepa, naslovljen „Časovni roki za predajo osebe“, določa:

„1. Zahtevana oseba se preda v najkrajšem možnem času na dan, o katerem se dogovorita pravosodna organa.

2. Oseba se preda najpozneje v 10 dneh po končni odločitvi o izvršitvi evropskega naloga za prijetje.

[...]

4. Predaja se lahko izjemoma začasno preloži iz resnih humanitarnih razlogov, na primer kadar obstaja upravičen razlog za prepričanje, da bo očitno ogrozila življenje ali zdravje zahtevane osebe. Evropski nalog za prijetje se izvrši, kakor hitro ti razlogi prenehajo. Izvršitveni pravosodni organ nemudoma obvesti odreditveni pravosodni organ in se dogovori o novem dnevu predaje. V tem primeru se predaja opravi v roku 10 dni po dogovorjenem novem datumu.

5. Če je po poteku časovnih rokov iz odstavkov 2 do 4 oseba še vedno v priporu, se oseba izpusti.“

Nemško pravo

23 Okvirni sklep je bil v nemški pravni red prenesen s členu od 78 do 83k zakona o mednarodni pravni pomoči v kazenskih zadevah (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen) z dne 23. decembra 1982, kakor je bil spremenjen z zakonom o evropskem nalogu za prijetje (Europäisches Haftbefehlsgesetz) z dne 20. julija 2006 (BGBl. 2006 I, str. 1721, v nadaljevanju: IRG).

24 Člen 15 IRG, naslovljen „Pripor z namenom izročitve“, določa:

„1. Po prejetju zahteve po izročitvi se lahko za obdolženo osebo odredi pripor z namenom izročitve, če

1) obstaja nevarnost, da se bo izognila postopku izročitve ali izvršitvi izročitve ali

2) je na podlagi konkretnih okoliščin podan utemeljen sum, da bo obdolžena oseba oteževala ugotavljanje resnice v tujem postopku ali v postopku izročitve.

2. Odstavek 1 se ne uporabi, če je izročitev na prvi pogled nezakonita.“

25 Člen 24 IRG, naslovljen „Odprava naloga za prijetje, izdanega za namen izročitve“, določa:

„1. Nalog za prijetje, izdan za namen izročitve, je treba odpraviti takoj, ko niso več izpolnjeni pogoji za začasni pripor za namen izročitve ali za pripor za namen izročitve oziroma ko je izročitev razglašena za nezakonito.

2. Nalog za prijetje, izdan za namen izročitve, se odpravi tudi na predlog državnega tožilstva, ki ga to vložijo pri višjem deželno sodišču. Državno tožilstvo ob vložitvi predloga odredi tudi izpustitev obdolžene osebe.“

26 Na podlagi člena 29(1) IRG višje deželno sodišče na predlog državnega tožilstva odloči o zakonitosti izročitve, kadar obdolženec ni podal soglasja k izročitvi. V skladu s členom 32 IRG se odločitev izda v obliki sklepa.

27 Člen 73 IRG določa:

„Če ni podana nobena prošnja v tem smislu, sta medsebojna pravna pomoč in izmenjava informacij nezakoniti, če bi kršili temeljna načela nemškega pravnega reda. V primeru prošnje na podlagi delov osem, devet in deset je medsebojna pravna pomoč nezakonita, če bi kršila načela iz člena 6 PEU.“

Spora o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

Zadeva C-404/15

28 P. Aranyosi je madžarski državljan, rojen 14. julija 1996 v Szikszóju (Madžarska).

- 29 Preiskovalni sodnik pri Miskolci járásbírószág (okrožno sodišče v Miskolcu, Madžarska) je izdal dva evropska naloga za prijetje proti P. Aranyosiju, in sicer z dne 4. novembra in 31. decembra 2014, da bi se opravila njegova predaja madžarskim pravosodnim organom zaradi uvedbe kazenskega postopka.
- 30 V evropskem nalogu za prijetje z dne 4. novembra 2014 je navedeno, da je P. Aranyosi 3. avgusta 2014 vstopil v stanovanjsko hišo v Sajohidvegu (Madžarska). Pri tem vlom naj bi med drugim ukradel 2 500 EUR in 100.000 madžarskih forintov (HUF) (približno 313 EUR) v gotovini in v obliki raznih dragocenosti.
- 31 Poleg tega se P. Aranyosiju v skladu z evropskim nalogom za prijetje z dne 31. decembra 2014 očita, da je 19. januarja 2014 skozi okno vstopil v neko šolo v Sajohidvegu in nato vlomil skozi več vrat v stavbi ter ukradel tehnično opremo in gotovino. Vrednost ukradenih stvari naj bi bila 244.000 HUF (približno 760 EUR), premoženjska škoda pa naj bi znašala 55.000 HUF (približno 170 EUR).
- 32 P. Aranyosi je bil prijet v Bremnu (Nemčija) 14. januarja 2015 na podlagi poziva k iskanju, vnesenega v schengenski informacijski sistem. Istega dne ga je zaslišal preiskovalni sodnik pri Amtsgericht Bremen (okrajno sodišče v Bremnu, Nemčija).
- 33 P. Aranyosi je izjavil, da je madžarski državljan, da prebiva z materjo v Bremenhavnu (Nemčija), da ni poročen, da ima partnerko in osemmesečnega otroka. Izpodbijal je dejstva, ki so se mu očitala, in navedel, da ne soglaša s poenostavljenim postopkom predaje.
- 34 Predstavniki državnega tožilstva v Bremnu je odredil, naj se P. Aranyosi izpusti, saj ni obstajala očitna nevarnost, da bi se izognil postopku predaje. Generalstaatsanwaltschaft Bremen (državno tožilstvo v Bremnu) je 14. januarja 2015 ob sklicevanju na razmere v zaporu v nekaterih madžarskih kazenskih zavodih, ki ne zadoščajo evropskim minimalnim standardom, Miskolci járásbírószág (okrožno sodišče v Miskolcu) zaprosilo, naj sporoči, v katerem zavodu bi bil obdolženec priprt v primeru predaje.
- 35 Državno tožilstvo v okrožju Miskolc je v dopisu z dne 20. februarja 2015, ki je bil prejet po telefaksu 15. aprila 2015 s posredovanjem madžarskega ministrstva za pravosodje, navedlo, da v obravnavani zadevi ukrep pripora, ki se uporablja v kazenskih postopkih, in predlog za naložitev zaporne kazni nista nujna.
- 36 Navedeno državno tožilstvo je navedlo, da v madžarskem kazenskem pravu obstaja več prisilnih ukrepov, ki so manj omejujoči kot odvzem prostosti in da je mogoče uporabiti več drugih primernih sankcij, ki ne povzročijo nikakršnega odvzema prostosti. Odločitev o prisilnem ukrepu, predlaganem pred odločitvijo o vložitvi obtožnega akta, in o sankciji, ki se predlaga v tem aktu, naj bi bila v izključni pristojnosti državnega tožilstva, ki naj bi bilo neodvisno.
- 37 Prav tako po navedbah državnega tožilstva v okrožju Miskolc spadata ugotovitev kršitve in izbira sankcije, ki se uporabi, v pristojnost madžarskih pravosodnih organov. V zvezi s tem naj bi madžarska zakonodaja za kazenski postopek določala ustrezna jamstva, ki temeljijo na evropskih vrednotah.
- 38 Državno tožilstvo v Bremnu je 21. aprila 2015 predlagalo, naj se ugotovi, da je predaja P. Aranyosija odreditvenemu pravosodnemu organu zaradi uvedbe kazenskega postopka zakonita. Med drugim je navedlo, da čeprav državno tožilstvo v okrožju Miskolc ni navedlo, v katerem kazenskem zavodu bi bil obdolženec priprt v primeru predaje Madžarski, ne obstaja noben konkreten indic o tem, da bi v primeru predaje obdolženec lahko bil podvržen mučenju ali drugemu krutemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju.
- 39 Zagovornik P. Aranyosija je predlagal zavrnitev predloga državnega tožilstva v Bremnu, ker državno tožilstvo v okrožju Miskolc ni navedlo, v katerem kazenskem zavodu bi bil obdolženec priprt. Zato naj ne bi bilo mogoče preveriti razmer v zaporu.

- 40 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) poudarja, da zahteva, ki jo je podala Madžarska, izpolnjuje pogoje, ki veljajo za zahteve za predajo v okviru IRG.
- 41 Dejanja, ki se očitajo P. Aranyosiju, naj bi med drugim pomenila kaznivo dejanje v smislu člena 370(1) madžarskega kazenskega zakonika in v smislu členov 242, 243(1), točka 1, in 244(1), točka 3, nemškega kazenskega zakonika. Kaznivost naj bi bila podana v obeh zadevnih državah članicah in tako po madžarskem kot po nemškem pravu naj bi bila zagrožena kazen najmanj enega leta zapora.
- 42 Vendar bi bilo treba po mnenju Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) ugotoviti, da je predaja nezakonita, če obstajajo ovire zanj v smislu člena 73 IRG. Glede na informacije, ki so trenutno na voljo, pa je predložitveno sodišče prepričano, da obstajajo prepričljivi indici o tem, da bi lahko bil P. Aranyosi v primeru predaje madžarskemu pravosodnemu organu podvržen razmeram v zaporu, ki pomenijo kršitev člena 3 EKČP in temeljnih pravic ter splošnih pravnih načel, določenih v členu 6 PEU.
- 43 ESČP je namreč Madžarsko obsodilo zaradi prevelikega števila zapornikov v njenih zaporih (ESČP, št. 14097/12, 45135/12, 73712/12, 34001/13, 44055/13 in 64586/13 z dne 10. marca 2015). ESČP je menilo, da je dokazano, da je Madžarska država kršila člen 3 EKČP s tem, da je pritožnike zaprla v celice, ki so bile premajhne in prepolne. ESČP naj bi ta postopek štelo za pilotno zadevo, potem ko je prejela 450 podobnih pritožb proti Madžarski zaradi nečloveških razmer v zaporu.
- 44 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) ugotavlja, da so konkretni indici o tem, da razmere v zaporu, ki bi jim bil podvržen P. Aranyosi v primeru predaje madžarskim organom, ne ustrezajo minimalnim standardom, določenim v mednarodnem pravu, razvidni tudi iz poročila Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja. Ta presoja naj bi se zlasti nanašala na hudo prezasedenost zaporov, ki je bila ugotovljena ob ogledih v letih od 2009 do 2013.
- 45 Predložitveno sodišče na podlagi teh informacij meni, da ne more odločiti o zakonitosti predaje P. Aranyosija madžarskim organom glede na omejitve, določene v členu 73 IRG in v členu 1(3) Okvirnega sklepa. Njegova odločitev naj bi bila odvisna predvsem od tega, ali je oviro za predajo v skladu z Okvirnim sklepom še mogoče odpraviti z zagotovili, ki jih poda odreditvena država članica. Če te ovire s takimi zagotovili ni mogoče odpraviti, naj bi bila predaja nezakonita.
- 46 V teh okoliščinah je Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 1(3) Okvirnega sklepa razlagati tako, da predaja zaradi uvedbe kazenskega postopka ni dopustna, če obstajajo tehtni indici o tem, da se z razmerami v zaporu v odreditveni državi članici kršijo temeljne pravice zadevne osebe in splošna pravna načela iz člena 6 PEU, ali pa ga je treba razlagati tako, da izvršitvena država članica v teh primerih odločitev o dopustnosti predaje lahko ali mora pogojevati z zagotovitvijo spoštovanja zavez glede razmer v zaporu? Ali izvršitvena država članica v zvezi s tem lahko določi konkretne minimalne zahteve za razmere v zaporu, ki jih je treba zagotoviti, ali jih mora določiti?
2. Ali je treba člena 5 in 6(1) Okvirnega sklepa razlagati tako, da ima odreditveni pravosodni organ tudi pooblastilo za zagotovitev spoštovanja zavez glede razmer v zaporu, ali pa se glede tega ohrani nacionalna ureditev pristojnosti odreditvene države članice?“

Zadeva C-659/15 PPU

- 47 R. Căldăraru je romunski državljan, rojen 7. decembra 1985 v Braşovu (Romunija).

- 48 R. Căldăraru je bil s sodbo Judecătoria Făgăraș (sodišče prve stopnje v Fagarasu) z dne 16. aprila 2015 obsojen na kazen zapora v trajanju enega leta in osmih mesecev zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja.
- 49 Kot je razvidno iz obrazložitve te sodbe, kakor jo je predložitveno sodišče predstavilo v predlogu za sprejetje predhodne odločbe, je navedena kazen vključevala kazen zapora v trajanju enega leta zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja, ki jo je Judecătoria Făgăraș (sodišče prve stopnje v Fagarasu) pogojno izreklo 17. decembra 2013.
- 50 Ta obsodba je postala pravnomočna s sodbo Curtea de Apel Brașov (pritožbeno sodišče v Brașovu, Romunija) z dne 15. oktobra 2015.
- 51 Judecătoria Făgăraș (sodišče prve stopnje v Fagarasu) je 29. oktobra 2015 proti R. Căldăraruju izdalo evropski nalog za prijetje in v schengenski informacijski sistem zanj vneslo poziv o iskanju.
- 52 R. Căldăraru je bil prijet 8. novembra 2015 v Bremnu.
- 53 Istega dne je Amtsgericht Bremen (okrajno sodišče v Bremnu) proti R. Căldăraruju izdalo nalog za prijetje. R. Căldăraru je med zaslišanjem pri tem sodišču izjavil, da ne soglaša s poenostavljenim postopkom predaje.
- 54 Državno tožilstvo v Bremnu je 9. novembra 2015 predlagalo, naj se za R. Căldăraruja odredi „pripor z namenom izročitve“.
- 55 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) je temu predlogu ugodilo s sklepom z dne 11. novembra 2015. To sodišče je menilo, da „pripor z namenom izročitve“ R. Căldăraruja ni na prvi pogled nezakonit v smislu člena 15(2) IRG, in ugotovilo, da obstaja nevarnost, da bi se R. Căldăraru izognil postopku predaje romunskim organom, kar upravičuje njegov „pripor z namenom izročitve“ v skladu s členom 15(1) IRG.
- 56 Državno tožilstvo v Bremnu je 20. novembra 2015 predlagalo, naj se ugotovi, da je predaja R. Căldăraruja romunskim organom zakonita. Ta organ je poleg tega ugotovil, da Judecătoria Făgăraș (sodišče prve stopnje v Fagarasu) ni moglo navesti, v katerem kazenskem zavodu bi moral biti R. Căldăraru zaprt v Romuniji.
- 57 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) poudarja, da zahteva, ki jo je podala Romunija, izpolnjuje pogoje, ki veljajo za zahteve za predajo v okviru IRG.
- 58 Dejanja, ki se očitajo R. Căldăraruju, naj bi med drugim pomenila kaznivo dejanje tako na podlagi člena 86 romunskega zakona št. 195 iz leta 2002 kot člena 21 nemškega zakona o cestnem prometu (Straßenverkehrsgesetz). V obeh zadevnih državah članicah naj bi bili podani kaznivost in kazen najmanj štirih mesecev zapora.
- 59 Vendar bi bilo treba po mnenju Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) ugotoviti, da je predaja nezakonita, če obstajajo ovire zanjo v smislu člena 73 IRG. Glede na informacije, ki so trenutno na voljo, pa predložitveno sodišče ugotavlja, da obstajajo prepričljivi indici za to, da bi lahko bil R. Căldăraru v primeru predaje podvržen razmeram v zaporu, ki pomenijo kršitev člena 3 EKČP in temeljnih pravic ter splošnih pravnih načel, določenih v členu 6 PEU.
- 60 ESČP je namreč v več sodbah, izdanih 10. junija 2014, Romunijo obsodilo zaradi prevelikega števila zapornikov v njenih zaporih (ESČP, Voicu proti Romuniji, št. 22015/10; Bujorean proti Romuniji, št. 13054/12; Constantin Aurelian Burlacu proti Romuniji, št. 51318/12, in Mihai Laurențiu Marin proti

Romuniji, št. 79857/12). ESČP je menilo, da je dokazano, da je romunska država kršila člen 3 EKČP s tem, da je pritožnike zaprla v celice, ki so bile premajhne in prepolne, brez zadostnega ogrevanja, umazane in brez tople vode za tuširanje.

- 61 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) ugotavlja, da so konkretni indici o tem, da razmere v zaporu, ki bi jim bil podvržen R. Căldăraru v primeru predaje romunskim organom, ne ustrezajo minimalnim standardom, določenim v mednarodnem pravu, razvidni tudi iz poročila Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja. Ta presoja naj bi se zlasti nanašala na hudo prezasedenost zaporov, ki je bila ugotovljena ob ogledih, opravljenih med 5. in 17. junijem 2014.
- 62 Predložitveno sodišče na podlagi teh informacij meni, da ne more odločiti o zakonitosti predaje R. Căldăraru romunskim organom glede na omejitve, določene v členu 73 IRG in v členu 1(3) Okvirnega sklepa. Njegova odločitev naj bi bila odvisna predvsem od tega, ali je oviro za predajo v skladu z Okvirnim sklepom še mogoče odpraviti z zagotovili, ki jih poda odreditvena država članica. Če te ovire s takimi zagotovili ni mogoče odpraviti, naj bi bila predaja nezakonita.
- 63 V teh okoliščinah je Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (višje deželno sodišče v Bremnu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 1(3) Okvirnega sklepa razlagati tako, da predaja zaradi izvršitve kazenskih sankcij ni dopustna, če obstajajo tehtni indici za to, da se z razmerami v zaporu v odreditveni državi članici kršijo temeljne pravice zadevne osebe in splošna pravna načela iz člena 6 PEU, ali pa ga je treba razlagati tako, da izvršitvena država članica v teh primerih odločitev o dopustnosti predaje lahko ali mora pogojevati z zagotovitvijo spoštovanja zahtev glede razmer v zaporu? Ali izvršitvena država članica v zvezi s tem lahko določi konkretne minimalne zahteve za razmere v zaporu, ki jih je treba zagotoviti, ali jih mora določiti?
2. Ali je treba člena 5 in 6(1) Okvirnega sklepa razlagati tako, da ima odreditveni pravosodni organ tudi pooblastilo za zagotovitev spoštovanja zahtev glede razmer v zaporu, ali pa se glede tega ohrani nacionalna ureditev pristojnosti odreditvene države članice?“

Postopek pred Sodiščem

Zadeva C-404/15

- 64 Predložitveno sodišče je predlagalo uporabo nujnega postopka predhodnega odločanja iz člena 107 Poslovnika Sodišča.
- 65 To sodišče je v utemeljitev predloga navedlo, da je bil P. Aranyosi začasno priprt na podlagi evropskega naloga za prijete, ki so ga izdali madžarski organi, vendar da trenutno ni v priporu, saj je državno tožilstvo v Bremnu odredilo, naj se izpusti, ker zaradi socialnih vezi obdolženca ne obstaja nevarnost pobega.
- 66 Četrty senat Sodišča je 31. julija 2015 na predlog sodnika poročevalca in po opredelitvi generalnega pravobranilca odločil, da ne ugodí predlogu predložitvenega sodišča za obravnavo zadeve C-404/15 po nujnem postopku predhodnega odločanja.
- 67 Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 4. avgusta 2015 odločil, da se zadeva C-404/15 obravnava prednostno.

Zadeva C-659/15 PPU

- 68 Predložitveno sodišče je predlagalo uporabo nujnega postopka predhodnega odločanja iz člena 107 Poslovnika.
- 69 To sodišče je v utemeljitev svojega predloga navedlo, da je bil R. Căldăraru začasno priprt na podlagi evropskega naloga za prijetje, ki so ga izdali romunski organi, in da je trenutno v priporu na podlagi tega naloga za prijetje zaradi predaje tem organom. Dodalo je, da je utemeljenost pripora R. Căldăraruja odvisna od odgovora Sodišča na njegovi vprašanji za predhodno odločanje.
- 70 V zvezi s tem je treba na prvem mestu navesti, da se predlog za predhodno odločanje v zadevi C-659/15 PPU nanaša na razlago Okvirnega sklepa, ki spada v tretji del PDEU, pod naslov V, ki se nanaša na območje svobode, varnosti in pravice. Torej se zanj lahko uporabi nujni postopek predhodnega odločanja. Poleg tega je R. Căldăraruju trenutno odvzeta prostost, njegovo obdržanje v priporu pa je odvisno od odgovora Sodišča na vprašanji, ki ju je postavilo predložitveno sodišče.
- 71 Zato se je tretji senat Sodišča 16. decembra 2015 na predlog sodnika poročevalca in po opredelitvi generalnega pravobranilca odločil, da ugodi predlogu predložitvenega sodišča za obravnavo zadeve C-659/15 PPU po nujnem postopku predhodnega odločanja.
- 72 Poleg tega je bilo odločeno, da se za zadevo C-659/15 PPU in, zaradi povezanosti z zadnjenavedeno, tudi zadevo C-404/15 predlaga predodelitev velikemu senatu.
- 73 Zaradi te povezanosti, ki je bila potrjena na obravnavi, se zadevi C-404/15 in C-659/15 PPU združita za izdajo sodbe.

Vprašanji za predhodno odločanje

- 74 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 1(3) Okvirnega sklepa razlagati tako, da izvršitveni pravosodni organ sme ali mora zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega za določeno osebo zaradi uvedbe kazenskega postopka ali izvršitve kazni zapora, če obstajajo tehtni dokazi za to, da razmere v zaporu v odreditveni državi članici niso v skladu s temeljnimi pravicami, zlasti s členom 4 Listine, oziroma ali ta organ sme ali mora predajo te osebe pogojevati s tem, da od odreditvene države članice pridobi informacije, na podlagi katerih se lahko prepriča o skladnosti teh razmer v zaporu s temeljnimi pravicami. Poleg tega sprašuje, ali je treba člena 5 in 6(1) Okvirnega sklepa razlagati tako, da lahko te informacije predloži pravosodni organ odreditvene države članice ali pa za to predložitev velja ureditev pristojnosti odreditvene države članice.
- 75 Najprej je treba opozoriti, da je cilj Okvirnega sklepa, kot je razvidno zlasti iz njegovega člena 1(1) in (2) ter iz uvodnih izjav 5 in 7, nadomestitev sistema večstranske izročitve, ki se je oblikoval na podlagi Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957, s sistemom predaje obsojenih ali osumljenih oseb med pravosodnimi organi zaradi izvršitve kazni ali kazenskega pregona, pri čemer ta sistem temelji na načelu medsebojnega priznavanja (glej sodbe West, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, točka 54; Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, točka 36; F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, točka 34, in Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 27).
- 76 Namen Okvirnega sklepa je torej, da se z uvedbo novega, poenostavljenega in učinkovitejšega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene kršitve kazenskega prava, olajša in pospeši pravosodno sodelovanje zaradi prispevanja k uresničitvi cilja Unije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, ob opiranju na visoko stopnjo zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami (glej sodbe Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, točka 37; F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, točka 35, in Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 28).

- 77 Načelo medsebojnega priznavanja, na katerem temelji sistem evropskega naloga za prijetje, se opira na vzajemno zaupanje držav članic glede tega, da njihovi nacionalni pravni redi zagotavljajo enakovredno in učinkovito zaščito temeljnih pravic, ki so priznane na ravni Unije, zlasti z Listino (glej v tem smislu sodbo F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, točka 50, in po analogiji glede pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah sodbo Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, točka 70).
- 78 Tako načelo vzajemnega zaupanja med državami članicami kot načelo medsebojnega priznavanja sta v pravu Unije temeljnega pomena, saj omogočata vzpostavitev in ohranjanje območja brez notranjih meja. Natančneje, načelo vzajemnega zaupanja zlasti v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice od vsake države zahteva, naj razen v izrednih okoliščinah šteje, da vse druge države članice spoštujejo pravo Unije in posebno temeljne pravice, priznane s tem pravom (glej v tem smislu mnenje 2/13, EU:C:2014:2454, točka 191).
- 79 Na področju, ki ga ureja Okvirni sklep, je načelo medsebojnega priznavanja, ki je – kot izhaja zlasti iz uvodne izjave 6 Okvirnega sklepa – „temeljni kamen“ pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, konkretizirano v členu 1(2) Okvirnega sklepa, v skladu s katerim so države članice načeloma zavezane k izvršitvi vsakega evropskega naloga za prijetje (glej v tem smislu sodbo Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 36 in navedena sodna praksa).
- 80 Iz tega izhaja, da lahko izvršitveni pravosodni organ izvršitev naloga zavrne samo v taksativno naštetih primerih obvezne neizvršitve, določenih v členu 3 Okvirnega sklepa, in fakultativne neizvršitve, določenih v členih 4 in 4a Okvirnega sklepa. Poleg tega je mogoče za izvršitev evropskega naloga za prijetje postaviti samo pogoje, ki so izčrpno navedeni v členu 5 Okvirnega sklepa (glej v tem smislu sodbo Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 36 in navedena sodna praksa).
- 81 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v uvodni izjavi 10 Okvirnega sklepa navedeno, da se lahko izvajanje mehanizma evropskega naloga za prijetje ustavi samo v primeru resnih in nenehnih kršitev načel iz člena 2 PEU s strani ene od držav članic v skladu s postopkom iz člena 7 PEU.
- 82 Vendar je tudi res, da je po eni strani Sodišče priznalo, da so „v izjemnih okoliščinah“ mogoče omejitve načel medsebojnega priznavanja in vzajemnega zaupanja med državami članicami (glej v tem smislu mnenje 2/13, EU:C:2014:2454, točka 191).
- 83 Po drugi strani Okvirni sklep – kot je razvidno iz njegovega člena 1(3) – ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic, kot so določene, med drugim, z Listino.
- 84 V zvezi s tem je treba poudariti, da morajo države članice in posledično njihova sodišča – kot izhaja iz člena 51(1) Listine – spoštovati člen 4 Listine o prepovedi nečloveškega ali ponižujočega ravnanja in kaznovanja, kadar izvajajo pravo Unije, za kar gre, ko odreditveni in izvršitveni pravosodni organ uporabljata nacionalne predpise, sprejete na podlagi Okvirnega sklepa (glej po analogiji sodbi Dereci in drugi, C-256/11, EU:C:2011:734, točka 72, in Peftiev in drugi, C-314/13, EU:C:2014:1645, točka 24).
- 85 Prepoved nečloveškega in ponižujočega ravnanja in kaznovanja, določena v členu 4 Listine, je absolutna, saj je tesno povezana s spoštovanjem človekovega dostojanstva iz člena 1 Listine (glej v tem smislu sodbo Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333, točka 80).
- 86 Absolutnost pravice, zagotovljene s členom 4 Listine, je potrjena tudi s členom 3 EKČP, s katerim se ta člen 4 Listine ujema. Kot je namreč razvidno iz člena 15(2) EKČP, člena 3 EKČP ni mogoče razveljaviti.
- 87 Člena 1 in 4 Listine in člen 3 EKČP določajo eno od temeljnih vrednot Unije in njenih držav članic. Z EKČP je zato v vseh okoliščinah, vključno v primeru boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu, absolutno prepovedano mučenje in nečloveško ali ponižujoče ravnanje ali kaznovanje, ne glede na vedenje zadevne osebe (glej sodbo ESČP Bouyid proti Belgiji, št. 23380/09, z dne 28. septembra 2015, točka 81 in navedena sodna praksa).

- 88 Iz tega izhaja, da če pravosodni organ izvršitvene države članice razpolaga z elementi, ki pričajo o dejanski nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja pridržanih oseb v odreditveni državi članici glede na standard varstva temeljnih pravic, kot so priznane v pravnem redu Unije in zlasti v členu 4 Listine (glej v tem smislu sodbo Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, točki 59 in 63, ter mnenje 2/13, EU:C:2014:2454, točka 192), mora pri odločanju o predaji osebe, na katero se nanaša evropski nalog za prijetje, organom odreditvene države članice presoditi obstoj te nevarnosti. Posledice izvršitve takega naloga namreč ne smejo biti nečloveško ali ponižujoče ravnanje s to osebo.
- 89 Izvršitveni pravosodni organ se mora v ta namen najprej opreti na objektivne, zanesljive, natančne in ustrezno posodobljene podatke o razmerah v zaporu v odreditveni državi članici, ki dokazujejo dejanske sistemske ali splošne pomanjkljivosti, ki zadevajo bodisi nekatere skupine oseb bodisi nekatere zapore. Ti podatki lahko izhajajo zlasti iz mednarodnih sodnih odločb, kot so sodbe ESČP, iz sodnih odločb odreditvene države članice ter iz odločb, poročil in drugih dokumentov organov Sveta Evrope ali Združenih narodov.
- 90 V zvezi s tem je iz sodne prakse ESČP razvidno, da iz člena 3 EKČP za organe države, na ozemlju katere se izvaja zapor, velja pozitivna obveznost zagotoviti, da je vsak zapornik zaprt v razmerah, ki zagotavljajo spoštovanje človekovega dostojanstva, da način izvrševanja ukrepa pri zadevni osebi ne povzroča tesnobe ali preizkušnje, katere intenzivnost presega neizogibno stopnjo trpljenja, vezano na zapor, in da sta ob upoštevanju praktičnih zahtev glede zapora ustrezno zagotovljena zdravje in dobro počutje zapornika (glej sodbo ESČP, Torreggiani in drugi proti Italiji, št. 43517/09, 46882/09, 55400/09, 57875/09, 61535/09, 35315/10 in 37818/10, z dne 8. januarja 2013, točka 65).
- 91 Vendar samo ugotovitev obstoja dejanske nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja zaradi splošnih razmer v zaporu v odreditveni državi članici ne sme povzročiti zavrnitve izvršitve evropskega naloga za prijetje.
- 92 Ko je namreč obstoj te nevarnosti ugotovljen, mora izvršitveni pravosodni organ še konkretno in natančno presoditi, ali obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo zadevna oseba tej nevarnosti podvržena zaradi razmer v zaporu, ki jih je mogoče predvideti v odreditveni državi članici.
- 93 Obstoj elementov, ki pričajo o sistemskih ali splošnih pomanjkljivostih, ki zadevajo bodisi nekatere skupine oseb bodisi nekatere zapore, kar zadeva razmere v zaporu v odreditveni državi članici, namreč še ne pomeni nujno, da bi bila v konkretnem primeru zadevna oseba v primeru predaje organom te države članice podvržena nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju.
- 94 Zato mora izvršitveni pravosodni organ, ki razpolaga z objektivnimi, zanesljivimi, natančnimi in ustrezno posodobljenimi podatki, ki potrjujejo obstoj takih pomanjkljivosti, da se zagotovi spoštovanje člena 4 Listine v posameznem primeru osebe, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, preveriti, ali v okoliščinah obravnavanega primera obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo ta oseba po predaji odreditveni državi članici podvržena dejanski nevarnosti, da bo v tej državi članici podvržena nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju v smislu tega člena.
- 95 Navedeni organ mora v ta namen na podlagi člena 15(2) Okvirnega sklepa od pravosodnega organa odreditvene države članice zahtevati, naj mu nujno pošlje potrebne dodatne informacije glede razmer, v katerih bo zadevna oseba zaprta v tej državi članici.
- 96 Ta zahteva se lahko nanaša tudi na obstoj morebitnih nacionalnih ali mednarodnih postopkov ali mehanizmov za nadzor nad razmerami v zaporu v odreditveni državi članici, ki so na primer vezani na oglede zavodov za prestajanje kazni zapora, ki omogočajo presojo dejanskega stanja glede zapornih razmer v teh zavodih.

- 97 V skladu s členom 15(2) Okvirnega sklepa lahko izvršitveni pravosodni organ določi rok za prejem dodatnih informacij, ki jih je zahteval od odreditvenega pravosodnega organa. Ta rok mora biti prilagojen konkretnemu primeru, da ima zadnjenavedeni organ dovolj časa, da zbere navedene informacije, pri čemer po potrebi zaprosi za pomoč centralni organ ali več centralnih organov odreditvene države članice, v smislu člena 7 Okvirnega sklepa. V skladu s členom 15(2) Okvirnega sklepa pa je treba pri navedenem roku upoštevati roke, določene v členu 17 okvirnega sklepa. Odreditveni pravosodni organ je zavezan predložiti te informacije izvršitvenemu pravosodnemu organu.
- 98 Če ta organ ob upoštevanju informacij, predloženih v skladu s členom 15(2) Okvirnega sklepa, in vseh drugih informacij, s katerimi razpolaga, ugotovi, da v zvezi z osebo, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, obstaja dejanska nevarnost nečloveškega ali nehumanega ravnanja, kot je navedena v točki 94 te sodbe, je treba izvršitev tega naloga odložiti, ni pa je mogoče opustiti (glej po analogiji sodbo Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 38).
- 99 Če se navedeni organ odloči za tak odlog, izvršitvena država članica v skladu s členom 17(7) Okvirnega sklepa o tem obvesti Eurojust, pri čemer navede razloge za zamudo. Poleg tega v skladu s to določbo država članica, ki s strani druge države članice doživlja ponavljajoče se zamude pri izvrševanju evropskega naloga za prijetje iz razlogov, navedenih v prejšnji točki, o tem obvesti Svet, da bi se izvajanje Okvirnega sklepa ocenilo na ravni držav članic.
- 100 Poleg tega lahko izvršitveni pravosodni organ glede na člen 6 Listine odloči, da zadevno osebo pridrži v priporu le, če se je postopek za izvršitev evropskega naloga za prijetje vodil dovolj skrbno in torej pripor ni predolg (glej v tem smislu sodbo Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točke od 58 do 60). Ta organ mora glede oseb, za katere je bil evropski nalog za prijetje izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka, ustrezno upoštevati načelo domneve nedolžnosti, ki je zagotovljeno s členom 48 Listine.
- 101 Glede na to mora izvršitveni pravosodni organ spoštovati zahtevo sorazmernosti, določeno v členu 52(1) Listine, v zvezi z omejevanjem pravic in svoboščin, ki jih priznava ta listina. Izdaja evropskega naloga za prijetje namreč ne upravičuje obdržanja zadevne osebe v priporu brez kakršne koli časovne omejitve.
- 102 Vsekakor pa mora izvršitveni pravosodni organ, če ob koncu preverjanja, navedenega v točkah od 100 do 101 te sodbe, ugotovi, da je treba pripor zahtevane osebe odpraviti, v skladu s členoma 12 in 17(5) Okvirnega sklepa za začasno izpustitev te osebe na prostost sprejeti vse potrebne ukrepe, da ji prepreči pobeg, in zagotoviti, da ostanejo izpolnjeni materialni pogoji, potrebni za dejansko predajo osebe, dokler ni sprejeta končna odločitev o izvršitvi evropskega naloga za prijetje (glej sodbo Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 61).
- 103 Če se na podlagi informacij, ki jih izvršitveni pravosodni organ prejme od odreditvenega pravosodnega organa, izključi dejanska nevarnost, da bo zadevna oseba v odreditveni državi članici podvržena nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju, mora izvršitveni pravosodni organ v rokih, določenih z Okvirnim sklepom, sprejeti odločitev o izvršitvi evropskega naloga za prijetje, kar ne vpliva na možnost zadevne osebe, da v pravnem redu odreditvene države članice uveljavlja morebitna pravna sredstva za izpodbijanje zakonitosti razmer v kazenskem zavodu v tej državi članici (glej v tem smislu sodbo F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, točka 50).
- 104 Iz vseh zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba člene 1(3), 5 in 6(1) Okvirnega sklepa razlagati tako, da mora izvršitveni pravosodni organ, če obstajajo objektivni, zanesljivi, natančni in ustrezno posodobljeni podatki, ki potrjujejo obstoj bodisi sistemskih bodisi splošnih pomanjkljivosti, bodisi glede nekaterih skupin oseb bodisi glede nekaterih zaporov, kar zadeva razmere v zaporu v odreditveni državi članici, konkretno in natančno preveriti, ali obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo v primeru predaje navedeni državi članici oseba, za

katero je izdan evropski nalog za prijetje zaradi uvedbe kazenskega postopka ali izvršitve kazni zapora, zaradi razmer v zaporu v tej državi članici podvržena dejanski nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine. V ta namen mora zahtevati predložitev dodatnih informacij od odreditvenega pravosodnega organa, ki mora – potem ko po potrebi zaprosi za pomoč centralni organ ali enega od centralnih organov odreditvene države članice v smislu člena 7 Okvirnega sklepa – te informacije sporočiti v roku, določenem v tej zahtevi. Izvršitveni pravosodni organ mora odločitev o predaji zadevne osebe odložiti, dokler ne pridobi dodatnih informacij, ki omogočajo izključitev take nevarnosti. Če obstoja te nevarnosti ni mogoče izključiti v razumnem roku, mora ta organ odločiti, ali je treba postopek predaje ustaviti.

Stroški

¹⁰⁵ Ker je ta postopek za stranki v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člene 1(3), 5 in 6(1) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da mora izvršitveni pravosodni organ, če obstajajo objektivni, zanesljivi, natančni in ustrezno posodobljeni podatki, ki potrjujejo obstoj bodisi sistemskih bodisi splošnih pomanjkljivosti, bodisi glede nekaterih skupin oseb bodisi glede nekaterih zaporov, kar zadeva razmere v zaporu v odreditveni državi članici, konkretno in natančno preveriti, ali obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo v primeru predaje navedeni državi članici oseba, za katero je izdan evropski nalog za prijetje zaradi uvedbe kazenskega postopka ali izvršitve kazni zapora, zaradi razmer v zaporu v tej državi članici podvržena dejanski nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. V ta namen mora zahtevati predložitev dodatnih informacij od odreditvenega pravosodnega organa, ki mora – potem ko po potrebi zaprosi za pomoč centralni organ ali enega od centralnih organov odreditvene države članice v smislu člena 7 navedenega okvirnega sklepa – te informacije sporočiti v roku, določenem v tej zahtevi. Izvršitveni pravosodni organ mora odločitev o predaji zadevne osebe odložiti, dokler ne pridobi dodatnih informacij, ki omogočajo izključitev take nevarnosti. Če obstoja te nevarnosti ni mogoče izključiti v razumnem roku, mora ta organ odločiti, ali je treba postopek predaje ustaviti.

Podpisi